

Dengang vi var bønder (1)

Udarbejdet af Karina Bruun Houg, Absalon

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Dengang vi var bønder (1)

Beskrivelse

Dansk dokumentarserie i 6 afsnit. Livet var hårdt og kort, dengang de fleste danskere var bønder og sled og slæbte ude på markerne eller i de bitte små bondestuer. Op til 90 procent af befolkningen levede af og med jorden, og for en fæstebonde var året delt op i helt faste rutiner og ritualer, dikteret af naturen og herremanden.

Bonden var tvunget til at betale skat til kongen, arbejde gratis 200 dage om året og så var han ovenikøbet ringeagtet af alle - tænk bare på Ludvig Holbergs "Jeppe på Bjerget". Liv Thomsen fortæller i seks programmer de danske bønders historie - om deres arbejde, deres gårde, deres hverdage og fester.

Pædagogisk note

Denne dokumentar handler om livet på landet i 1700-tallet med fokus på bondens liv. Der er konkrete scener og fortællinger knyttet til bl.a. Pebringegården på Frilandsmuseet. Dokumentaren giver en god forståelse af periode til videre arbejde i både dansk- og historieundervisningen.

I kapitlemærkningen finder du forslag til forskellige opgaver. Dokumentaren kan ses fælles på klassen eller i grupper, hvor der arbejdes med opgaverne. Det er dermed muligt at lade eleverne arbejde ud fra en undersøgende tilgang enevælden og oplysningstiden. I historie kan der arbejdes videre med kanonpunktet Stavnsbåndets ophævelse.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Spørgsmål til dokumentaren

- 01: Hvad ved I om 1700-tallet? 00:01:31**
Lav et mindmap (fælles), hvor I skriver ned, hvad I ved om 1700-tallet, inden I ser videre. Hvem styrede landet - og hvilken styreform? Hvem var konge? Hvordan boede man? Hvor boede man? Hvordan lavede man mad? Hvordan kom man rundt i landet? osv.
- 02: Undersøg mere om Pebringegården 00:05:32**
Undersøg kilden (historisk spor) - Du kan læse eller besøge Pebringegården på Frilandsmuseet: <https://natmus.dk/museer-og-slotte/frilandsmuseet/huse-og-gaarde/gaarde-og-huse/sjaelland-og-oer/gaard-fra-pebringe/>
- 03: Samfundet i 1700-tallet - undersøg Ludvig Holberg 00:11:12**
Undersøg fæstesamfundets hieraki i 1700-tallet. Hvordan var det at være bonde, og hvordan er det at være en del af adlen? Lav et BINO, billednotat (bonden vs. adel), hvor I noterer, hvad I får at vide i tv-udsendelsen.
*Undersøg evt. mere om samfundet. Hvem udover bonden og adelen var en del af samfundet?
*Undersøg kilden - ophav/kontekst, indhold og hensigt/tendens - hvem er Ludvig Holberg? Hvem er "Jeppe på Bjerget"? Hvad fortælle denne historie om bonden og med hvilket perspektiv (fx hvem er Ludvig Holberg?)
- 04: Undersøg begreberne 00:14:38**
Lav begrebskort og forklar følgende for hinanden - I må gerne søge mere viden
Hoveri
Stavnsbåndet 1733
Vornedskab
Slaveri
Forskel på Sjælland og Jylland/Fyn
Gensidig afhængighed
Opgør og klager i 1700-tallet
Straf og vold

- 05: Undersøg familielivet på gården i 1700-tallet 00:22:06**
Beskriv livet på gården? Hvem boede her? Hvad var forskellen på manden og kvindens arbejde?
Hvilke syn var der på familieliv, ægteskab og sex? Lav en liste med ligheder og forskelle i forhold
til i dag?
- 06: Undersøg landsbyfællesskabet 00:25:45**
Beskriv et landsbyfællesskab og brug ordene
Gadekær
Bystævner
Landsbylav
Fælles beslutninger
Rettigheder
Voldskultur
Fester og druk
- 07: Undersøg bondestuen 00:28:02**
Hvordan er bondestuen indrettet, hvordan var livet i bondestuen, og hvorfor ser møblerne ud
som de gør? Læs mere om bondestuen her: <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/enevaelde-1660-1849/befolkningen-under-enevaelden/bonde-under-enevaelden/>

Links

Læs mere om Pebringegården

<https://natmus.dk/museer-og-slott/frilandsmuseet/huse-og-gaarde/gaarde-og-huse/sjaelland-og-oer/gaard-fra-pebringe/>

Besøg Frilandsmuseet eller se denne video

https://youtu.be/LARJgo_gWp0?si=JGp6a73mPzyj5AKQ